



PRAWA I OBOWIĄZKI DORADCY PODATKOWEGO WYNIKAJĄCE Z USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRANIU PIENIĘDZY

- Jakie obowiązki spoczywają na doradcach podatkowych w związku z ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy?
- Na jakiej podstawie prowadzona jest kontrola wykonywania przez doradcę podatkowego obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i jakie sankcje grożą za ich niewykonywanie lub naruszenie?
- Jak prowadzić rejestr transakcji?
- Jak powinny być skonstruowane zasady zapobiegające procederowi prania pieniędzy przez klientów doradcy podatkowego?
- W jakich sytuacjach wyłączony jest obowiązek informowania o transakcjach objętych przepisami ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy?



Zasady obejmujące prawa i obowiązki doradców podatkowych wynikające z przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy

Zasady określają obowiązki i zakres odpowiedzialności doradców podatkowych, a także sankcje karne grożące za naruszenie lub nieprzestrzeganie przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu¹ (zwana ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy) oraz aktów wykonawczych do tej ustawy).

I. STRUKTURA ORGANÓW WŁAŚCIWYCH W SPRAWACH DOTYCZĄCYCH PRZECIWDZIAŁANIA PRA- NIU PIENIĘDZY ORAZ ICH ZADANIA

1. Minister Finansów, jako naczelny organ informacji
2. Generalny Inspektor Informacji Finansowej, zwany dalej „Generalnym Inspektorem” (GIIF), który jest także podsekretarzem stanu w Ministerstwie Finansów.
3. Funkcjonariusze Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oddelegowani do pracy w jednostce organizacyjnej Generalnego Inspektora.
4. Pracownicy jednostek i organów podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych oddelegowani do pracy w jednostce organizacyjnej Generalnego Inspektora (pracownicy jednostek podległych Komendantowi Głównemu Policji, Komendantowi Głównemu Straży Granicznej, Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej).
5. Do zadań Generalnego Inspektora należy uzyskiwanie, gromadzenie, przetwarzanie i analizowanie informacji w trybie określonym w ustawie oraz podejmowanie działań aby przeciwdziałać wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł i przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu.

ZAŁĄCZNIK NR 1 – WYCIĄG Z USTAWY DNIA 16 LISTOPADA 2000R. O PRZECIWDZIAŁANIU WPROWADZANIU DO OBROTU FINANSOWEGO WARTOŚCI MAJĄTKOWYCH POCHODZĄCYCH Z NIELEGALNYCH LUB NIEUJAWNIONYCH ŹRÓDEŁ ORAZ O PRZECIWDZIAŁANIU FINANSOWANIU TERRORYZMU (DZ.U.NR 116, POZ.1216 ZE ZM.)

¹ Dz. U. Nr 116 poz. 1216 z późn. zm.

II. DORADCY PODATKOWI JAKO INSTYTUCJA OBOWIĄZANA

1. **Podmioty objęte ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy.** Wśród instytucji obowiązyanych objętych ustawą, obok adwokatów, radców prawnych i notariuszy znajdują się także doradcy podatkowi.
2. **Zgłoszenie Generalnemu Inspektorowi rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej przez doradcę podatkowego**

Doradca podatkowy, w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności, przekazuje Generalnemu Inspektorowi informację o prowadzeniu działalności, w formie pisma zawierającego wskazanie:

- jej nazwy (firmy) lub imienia i nazwiska,
- siedziby, adresu,
- numeru REGON,
- rodzaju prowadzonej działalności.

III. GROMADZENIE I PRZEKAZYWANIE INFORMACJI PODEJRZANYCH

1. Obowiązek rejestracji transakcji i osób dokonujących transakcji

Doradca podatkowy przyjmujący dyspozycję lub zlecenie klienta do przeprowadzenia transakcji, której okoliczności wskazują, że wartości majątkowe mogą pochodzić z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, ma obowiązek zarejestrować taką transakcję, bez względu na jej wartość i charakter.

Do takich transakcji zalicza się m.in.:

- wpłaty i wypłaty w formie gotówkowej lub bezgotówkowej,
- przelewy przychodzące z zagranicy,
- wymianę walut,
- przeniesienie własności lub posiadania wartości majątkowych.

Co do zasady doradca podatkowy, który prowadzi księgi nie przeprowadza transakcji w imieniu swojego klienta, ponieważ ma kontakt przede wszystkim z dokumentami zawierającymi dane historyczne.

W określonych przypadkach może uczestniczyć w transakcjach „pośrednio” np. towarzysząc klientowi, albo „bezpośrednio”, gdy przyjął zlecenie do przeprowadzenia transakcji np. w ramach udzielonego pełnomocnictwa. W praktyce zawodowej takie sytuacje mogą zdarzać się sporadycznie, głównie u doradców podatkowych, którzy zajmują się stricte doradztwem podatkowym.

Doradcy podatkowi powinni zgłosić Generalnemu Inspektorowi transakcje, **których okoliczności wskazują, że wartości majątkowe mogą pochodzić z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, mają obowiązek zarejestrować taką transakcję, bez względu na jej wartość i charakter.**

2. Rejestr transakcji podejrzanych

Rejestr transakcji podejrzanych prowadzi się:

- w formie papierowej lub
- przy użyciu elektronicznych nośników informacji.

Dane do rejestru transakcji w obu ww. formach **wprowadza się bezzwłocznie**, nie później jednak niż następnego dnia roboczego po zrealizowaniu transakcji.

2.1 Rejestr w formie papierowej jest prowadzony w postaci zbroszowanych i kolejno ponumerowanych kart transakcji, sporządzanych i wypełnianych oddzielnie dla każdej rejestrowanej transakcji. Karty transakcji powinny być wypełniane ręcznie lub maszynowo, w sposób staranny, czytelny i trwały, a stwierdzone błędy poprawia się przez skreślenie dotychczasowej treści i wpisanie nowej, z zachowaniem czytelności błędnego zapisu, umieszczenie daty oraz czytelnego podpisu osoby dokonującej poprawki.

ZAŁĄCZNIK NR 2 – WZÓR KARTY TRANSAKCJI

2.2. Rejestr prowadzony przy użyciu elektronicznych nośników informacji składa się z zapisów elektronicznych sporządzanych oddzielnie dla każdej rejestrowanej transakcji. Rejestr powinien być prowadzony w systemie informatycznym, umożliwiającym niezwłoczny odczyt lub wydruk całości lub części zapisanych danych. Doradca podatkowy prowadzący rejestr przy użyciu elektronicznych nośników informacji, powinien:

- a) posiadać określoną na piśmie, szczegółową instrukcję obsługi programu komputerowego, wykorzystywanego do prowadzenia rejestru,
- b) stosować system informatyczny uniemożliwiający likwidację lub zmianę raz wprowadzonych zapisów elektronicznych i gwarantujący poprawność formatu danych przekazywanych Generalnemu Inspektorowi.

UWAGA!

Jeżeli z okoliczności transakcji wynika, że osoba jej dokonująca nie działa we własnym imieniu, instytucja obowiązana powinna dążyć do zidentyfikowania podmiotów, w imieniu lub na rzecz których działa dokonujący transakcji.

3. Przekazywanie informacji o transakcjach zarejestrowanych Generalnemu Inspektorowi

3.1. Wyłączenie doradców podatkowych z obowiązku informowania

Obowiązek rejestracji i przesyłania informacji o transakcjach objętych przepisami ustawy nie dotyczy przypadku, gdy doradcy podatkowi:

- a) reprezentują klienta na podstawie pełnomocnictwa procesowego w związku z toczącym się postępowaniem albo udzielają porady służącej temu postępowaniu. Do ujawniania w trybie i zakresie przewidzianym w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy wszelkich informacji dotyczących transakcji nie stosuje się przepisów ograniczających udostępnianie danych objętych tajemnicą, z wyjątkiem danych objętych tajemnicą państwową²,
- b) posiadają wiedzę o dokonaniu transakcji, których równowartość przekracza 15.000 Euro.

3.2. Doradcy podatkowi, którzy dokonali rejestracji transakcji przekazują Generalnemu Inspektorowi informacje o transakcjach zarejestrowanych. Przekazanie to polega na przesłaniu lub dostarczeniu danych z rejestru transakcji w formie papierowej lub z wykorzystaniem elektronicznych nośników informacji.

- a) Dane z rejestru dostarcza się **w postaci kopii karty transakcji** wyłącznie w przypadku, gdy dostarczane w ten sposób informacje dotyczą jednej transakcji. Jeżeli kopia została sporządzona z karty transakcji, na której w związku ze stwierdzonymi błędami naniesione zostały poprawki, to do przekazywanej Generalnemu Inspektorowi kopii karty transakcji, dołącza się dodatkową kartę dotyczącą tej samej transakcji, wypełnioną prawidłowymi danymi, bez jakichkolwiek poprawek.

UWAGA!

Kopia karty transakcji przekazywana Generalnemu Inspektorowi zawiera potwierdzenie za zgodność z oryginałem dokonane przez jedną z osób, które zostały wyznaczone do realizacji obowiązków określonych w ustawie.

- b) Dane z rejestru można również przekazywać w formie:
 - **zapisu na dyskietce komputerowej, w standardzie: 3,5” FAT 1,4** (do przekazywania danych można użyć dyskietki komputerowej, wyłącznie gdy wszystkie przekazywane dane znajdują się na jednej dyskietce) lub
 - **na płycie CD-ROM, w standardzie ISO 9660**
 - **drogą teletransmisji lub**
 - **przy użyciu innych elektronicznych nośników informacji**, po wcześniejszym uzgodnieniu z Generalnym Inspektorem warunków organizacyjno-technicznych tych form przekazu.

UWAGA!

Dane przekazywane w formie elektronicznej muszą być opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym³.

2 Trybunał Konstytucyjny, który rozpoznał wniosek Krajowej Rady Radców Prawnych (sygn. K 41/05) potwierdził, że obowiązek informowania o podejrzanych transakcjach nie dotyczy przypadku reprezentowania klienta na podstawie pełnomocnictwa procesowego w związku z toczącym się postępowaniem. Również doradcy podatkowi nie muszą informować GIIF, gdy udzielają porady w takim postępowaniu.

3 W rozumieniu ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. Nr 130, poz. 1450 z późn. zm.).

- c) Dane na nośniku elektronicznym są przekazywane wraz z opisem wykonanym przez upoważnioną osobę na etykiecie zewnętrznej nośnika. Opis zawiera:
- pełną nazwę doradcy podatkowego,
 - nazwy plików i liczby zawartych w nich rekordów,
 - imię i nazwisko oraz podpis upoważnionej osoby.
- d) W przypadku przekazywania danych drogą teletransmisji lub przy użyciu elektronicznych nośników informacji wymagane jest zachowanie struktury przekazywanych plików w formacie tekstowym lub rozszerzalnego języka znaczników (XML), z wyłączeniem zmian struktury plików dokonanych w wyniku kodowania lub zastosowania podpisu elektronicznego.⁴

- 3.3. Dane w formie kopii kart transakcji lub przy użyciu elektronicznych nośników informacji są przekazywane do jednostki organizacyjnej przez:
- pracownika doradcy podatkowego,
 - za pośrednictwem przedsiębiorcy posiadającego koncesję na prowadzenie działalności w zakresie ochrony osób i mienia⁵,
 - państwowego przedsiębiorstwa użyteczności publicznej „Poczta Polska” (nadawane wyłącznie przesyłką za zwrotnym potwierdzeniem odbioru),
 - podmiotu posiadającego koncesję na prowadzenie usług pocztowych⁶ (nadawane wyłącznie przesyłką za zwrotnym potwierdzeniem odbioru).

- 3.4. **Informacje o zarejestrowanych transakcjach (np. karty transakcji) są przekazywane do Głównego Inspektora wraz z formularzem identyfikacyjnym instytucji obowiązanej.** Doradca podatkowy powinien dokonać swojej identyfikacji w każdym przypadku złożenia dyspozycji lub zlecenia do przeprowadzenia transakcji podejrzanej.

ZAŁĄCZNIK NR 3 – FORMULARZ IDENTYFIKACYJNY INSTYTUCJI OBOWIĄZANEJ

- 3.5. **Zakres informacji o transakcjach zarejestrowanych przekazywanych Głównemu Inspektorowi**

Informacje o transakcjach zarejestrowanych powinny zawierać w szczególności następujące dane:

- 1) datę i miejsce dokonania transakcji;

4 Załączniki 4 i 5 rozporządzenia z dnia 21 września 2001 r. w sprawie określenia wzoru rejestru transakcji, sposobu jego prowadzenia oraz trybu dostarczania danych z rejestru Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej (Dz. U. Nr 113, poz. 1210 z późn. zm.).

5 Wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. Nr 114, poz. 740, z późn. zm.),

6 Wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 listopada 1990 r. o łączności (Dz. U. z 1995 r. Nr 117, poz. 564, z późn. zm.)

- 2) imię, nazwisko, obywatelstwo, adres, numer PESEL lub kod kraju oraz cechy dokumentu, na podstawie którego dokonano identyfikacji osoby dokonującej transakcji;
- 3) kwotę, walutę i rodzaj transakcji;
- 4) numer rachunku, który został wykorzystany do dokonania transakcji oraz dane dotyczące posiadacza lub dysponenta tego rachunku;
- 5) dane osoby fizycznej, prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, w imieniu której została dokonana transakcja;
- 6) imię, nazwisko lub nazwę (firmę) i adres beneficjenta transakcji, a w przypadku braku możliwości ustalenia jego adresu – nazwę (firmę) jego banku;
- 7) uzasadnienie w przypadku przekazywania informacji o transakcji podejrzanej.

3.6 Termin przekazania informacji o transakcjach zarejestrowanych

Informacje o transakcjach zarejestrowanych przekazuje się niezwłocznie do Generalnego Inspektora.

3.7 Prostowanie błędów, uzupełnienia w dostarczonej informacji

W razie stwierdzenia błędów w dostarczonej informacji, przekazuje się Generalnemu Inspektorowi, w terminie siedmiu dni od dnia ich ujawnienia, skorygowane dane, z wykorzystaniem takiego samego nośnika informacji, jakiego użyto do przekazu korygowanej informacji.

Generalny Inspektor może zażądać ponownego przekazania danych, w przypadku gdy stwierdzi, że otrzymana przesyłka jest uszkodzona lub dane z rejestru zostały przekazane z naruszeniem trybu ustalonego w rozporządzeniu. W takiej sytuacji należy niezwłocznie, jednakże nie później niż w ciągu trzech dni roboczych od daty wpływu żądania, przekazać żądane informacje w oddzielnej przesyłce, z widocznym dopiskiem „przesyłka powtórna” (dopisek taki umieszcza się też na etykiecie elektronicznego nośnika informacji lub na kopii karty transakcji).

IV. OBOWIĄZKI ORGANIZACYJNE

1. Obowiązek przechowywania i archiwizacji dokumentów

- 1.1. Rejestr transakcji oraz dokumenty dotyczące zarejestrowanych transakcji, przechowywane są przez okres 5 lat, licząc od pierwszego dnia roku następującego po roku, w którym dokonano ostatniego zapisu związanego z transakcją. W przypadku likwidacji, połączenia, podziału lub przekształcenia instytucji obowiązanej, do przechowywania rejestrów i dokumentacji stosuje się przepisy o rachunkowości⁷.

⁷ Art. 76 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591 z późniejszymi zmianami).

1.2. Informacje objęte identyfikacją przechowywane są przez okres 5 lat, licząc od pierwszego dnia roku następującego po roku, w którym dokonano ostatniego zapisu związanego z transakcją. W przypadku likwidacji, połączenia, podziału lub przekształcenia instytucji obowiązanej, do przechowywania dokumentacji stosuje się przepisy art. 76 ustawy, o której mowa w art. 8 ust. 4.

2. Ustalenie wewnętrznych procedur zapobiegających praniu pieniędzy

Doradcy podatkowi mają obowiązek ustalić wewnętrzne procedury, zapobiegające wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł lub finansowaniu terroryzmu, dotyczące w szczególności:

- realizowania obowiązku identyfikacji klienta i
- przechowywania informacji objętych tą identyfikacją.

ZAŁĄCZNIK NR 4 – WZÓR WEWNĘTRZNYCH PROCEDUR DORADCY PODATKOWEGO ZAPOBIEGAJĄCYCH WPROWADZENIU DO OBROTU FINANSOWEGO WARTOŚCI MAJĄTKOWYCH POCHODZĄCYCH Z NIELEGALNYCH LUB NIEUJAWNIONYCH ŹRÓDEŁ.

3. Wyznaczenie osoby odpowiedzialnej za realizację obowiązków określonych w ustawie

Doradcy podatkowi są zobowiązani wyznaczyć osoby odpowiedzialne za realizację obowiązków określonych w ustawie. W przypadku instytucji obowiązanych będących kapitałowymi spółkami handlowymi osobą tą jest członek zarządu wyznaczony przez zarząd.

4. Szkolenia dla pracowników

Doradcy podatkowi mają obowiązek zapewnić pracownikom udział w programach szkoleniowych dotyczących identyfikacji transakcji mogących mieć związek z przestępstwem prania pieniędzy.

Generalny Inspektor Informacji Finansowej na stronie internetowej <http://minfin.imm.org.pl> udostępnił w formie e-learningu kurs dotyczący stosowania ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu.

Kurs skierowany jest do pracowników instytucji obowiązanych – a więc także do doradców podatkowych – odpowiedzialnych za realizację zadań wynikających z ustawy. Udział w kursie wymaga uprzedniej rejestracji – należy wypełnić i przesłać pocztą elektroniczną formularz znajdujący się na ww. stronie. Informacje o wymaganiach sprzętowych dotyczących komputera oraz ustawień przeglądarki Internet Explorer dostępne są pod adresem <https://minfin.imm.org.pl/faq.html#p1>. Wszyscy uczestnicy, którzy ukończą kurs zdając test egzaminacyjny, będą mogli otrzymać pocztą

elektroniczną stosowne zaświadczenie Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, potwierdzające odbycie szkolenia dotyczącego przepisów ustawy.

Od dnia 1 stycznia 2008 r. wstrzymana została bieżąca edycja kursu e-learningowego z zakresu problematyki stosowania *ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu*. Obecnie trwają prace nad unowocześnieniem nowej edycji kursu. Komunikat o wznowieniu kursu będzie zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Finansów.

V. WSPÓŁDZIAŁANIE Z GENERALNYM INSPEKTOREM (GIIF)

1. Udostępnianie informacji na żądanie Generalnego Inspektora

Doradca podatkowy udostępnia niezwłocznie informacje dotyczące transakcji objętych przepisami ustawy, także na pisemne żądanie Generalnego Inspektora. Udostępnienie polega w szczególności na przekazaniu informacji o:

- stronach transakcji,
- zawartości dokumentów, w tym dotyczących sald i obrotów na rachunku,

oraz na przekazaniu potwierdzonych kopii lub udostępnieniu odpowiednich dokumentów do wglądu upoważnionym osobom (w celu sporządzenia notatek bądź kopii).

2. Wstrzymanie transakcji

2.1 Zawiadomienie Generalnego Inspektora przez doradcę podatkowego o podejrzanej transakcji

Doradca podatkowy, który otrzymał dyspozycję lub zlecenie przeprowadzenia transakcji lub mający przeprowadzić transakcję, co do której zachodzi uzasadnione podejrzenie, że może ona mieć związek z popełnieniem przestępstwa prania pieniędzy, ma obowiązek niezwłocznie zawiadomić na piśmie Generalnego Inspektora, przekazując wszystkie posiadane dane wraz ze wskazaniem przesłanek przemawiających za wstrzymaniem transakcji lub blokadą rachunku, oraz wskazać przewidywany termin jej realizacji.

Po otrzymaniu zawiadomienia Generalny Inspektor dokonuje niezwłocznego potwierdzenia jego przyjęcia w formie pisemnej (zawiadomienie i potwierdzenie mogą zostać przekazane również przy użyciu elektronicznych nośników informacji).

Jeżeli zawiadomienia nie można dokonać przed wykonaniem albo podczas wykonywania dyspozycji lub zlecenia przeprowadzenia transakcji, doradca podatkowy przekazuje informację o transakcji niezwłocznie po jej przeprowadzeniu, podając przyczyny braku wcześniejszego zawiadomienia.

2.2. Zawiadomienie doradcy podatkowego przez Generalnego Inspektora o podejrzanej transakcji

Generalny Inspektor, na podstawie posiadanych informacji, przekazuje doradcy podatkowemu informacje o podmiotach, co do których zachodzi uzasadnione

podejrzanie, że mają one związek z popełnieniem przestępstwa. W takiej sytuacji doradca podatkowy informuje o transakcjach, w których taki podmiot występuje jako strona.

2.3. Wstrzymanie podejrzanej transakcji

Jeżeli z zawiadomienia wynika, że transakcja, która ma zostać przeprowadzona, może mieć związek z popełnieniem przestępstwa, o którym mowa w art. 299 Kodeksu karnego (pranie pieniędzy), Generalny Inspektor może w ciągu 24 godzin od potwierdzenia jego przyjęcia przekazać instytucji obowiązanej pisemne żądanie wstrzymania tej transakcji lub blokady rachunku na okres nie dłuższy niż 48 godzin od momentu potwierdzenia przyjęcia zawiadomienia.

Równocześnie Generalny Inspektor zawiadamia właściwego prokuratora o podejrzeniu popełnienia przestępstwa i przekazuje mu informacje i dokumenty dotyczące wstrzymywanej transakcji.

Doradca wstrzymuje transakcję niezwłocznie po otrzymaniu pisemnego żądania. Nie rodzi to odpowiedzialności dyscyplinarnej, cywilnej, karnej, ani innej określonej odrębnymi przepisami.

UWAGA!

Żądanie wstrzymania transakcji może być wydane tylko przez Generalnego Inspektora lub łącznie przez dwóch upoważnionych przez niego na piśmie pracowników.

2.4. Szczególne przypadki

Generalny Inspektor może przekazać doradcy podatkowemu pisemne żądanie wstrzymania transakcji bez uprzedniego otrzymania zawiadomienia lub informacji, jeżeli posiadane informacje wskazują na prowadzenie działań mających na celu wprowadzenie do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł lub na związek z aktem terrorystycznym.

UWAGA!

Doradca podatkowy, na żądanie zlecającego transakcję, może co do zasady, poinformować go o wstrzymaniu transakcji tj. wskazać organ, który zażądał wstrzymania transakcji.

VI. KONTROLOWANIE WYKONANIA PRZEZ DORADCÓW PODATKOWYCH OBOWIĄZKÓW WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY

1. Podmioty uprawnione do kontroli

Kontrolę wypełniania przez doradców podatkowych obowiązków w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł lub przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu, sprawuje Generalny Inspektor.

2. Dokumenty uprawniające do kontroli

Kontrolę przeprowadzają pisemnie upoważnieni przez Generalnego Inspektora pracownicy, zwani dalej „kontrolerami”, po okazaniu:

- legitymacji służbowej kontrolera, zwanej dalej „legitymacją kontrolera”,
- i pisemnego upoważnienia.

ZAŁĄCZNIK NR 5 – WZÓR LEGITYMACJI SŁUŻBOWEJ KONTROLERA

3. Obowiązki kontrolowanych

- a) Przedkładanie wszelkich dokumentów i materiałów niezbędnych do przeprowadzenia kontroli, z wyłączeniem dokumentów i materiałów zawierających informacje objęte tajemnicą państwową.
- b) Zapewnienie kontrolerowi warunków do sprawnego przeprowadzenia kontroli, w szczególności niezwłoczne przedstawianie do kontroli żądanych dokumentów i materiałów oraz terminowe udzielanie wyjaśnień przez pracowników jednostki.

ZAŁĄCZNIK NR 6 – ŻĄDANIE PRZEDŁOŻENIA DOKUMENTÓW PRZEZ KONTROLERA

4. Uprawnienia kontrolerów

- a) Wstęp do obiektów i pomieszczeń instytucji obowiązanej w obecności kontrolowanego.
- b) Wgląd do dokumentów i innych materiałów dowodowych, objętych zakresem kontroli oraz uzyskiwanie ich potwierdzonych kopii.
- c) Żądanie od pracowników instytucji obowiązanej ustnych i pisemnych wyjaśnień, w zakresie prowadzonej kontroli.
- d) Swobodne poruszanie się po terenie siedziby doradcy podatkowego bez obowiązku uzyskania przepustki oraz nie podlegając kontroli osobistej.

ZAŁĄCZNIK NR 7 – RAPORT Z KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

5. Informacja o wynikach kontroli

- 5.1. Wyniki przeprowadzonej kontroli dyrektor jednostki przedstawia w protokole po-kontrolnym doradcy podatkowemu lub upoważnionej przez niego osobie w terminie 30 dni od dnia zakończenia kontroli.

Protokół pokontrolny zawiera ustalenia stanu faktycznego, ocenę kontrolowanej działalności, a w niej stwierdzone nieprawidłowości i wskazanie osób za nie odpowiedzialnych oraz wnioski zmierzające do usunięcia nieprawidłowości.

UWAGA!

Doradca podatkowy lub upoważniona przez niego osoba ma prawo zgłoszenia umotywowanych zastrzeżeń co do ustaleń zawartych w protokole pokontrolnym na piśmie, do Generalnego Inspektora w terminie 14 dni od dnia otrzymania protokołu pokontrolnego. Po rozpatrzeniu zastrzeżeń Generalny Inspektor przekazuje na piśmie swoje stanowisko zgłaszającemu zastrzeżenia w terminie 30 dni od dnia otrzymania tych zastrzeżeń.

- 5.2. Pisemna informacja o wynikach kontroli w zakresie przestrzegania przepisów ustawy przekazywana jest Generalnemu Inspektorowi w terminie 14 dni od jej zakończenia; ten z kolei przekazuje ją:
- organom sprawującym nadzór nad instytucjami obowiązany;
 - organowi powołanemu do ścigania przestępstw lub wykroczeń, w razie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa lub wykroczenia.

VII. SANKCJE KARNE

1. Kto, działając w imieniu lub interesie instytucji obowiązanej, wbrew przepisom ustawy, nie dopełnia obowiązku:
 - 1) rejestracji transakcji lub przechowywania rejestrów transakcji oraz dokumentów dotyczących transakcji,
 - 2) identyfikacji klienta zgodnie z procedurami, o których mowa w art. 28, lub przechowywania informacji objętych identyfikacją,
 - 3) zawiadomienia organu informacji finansowej o transakcji lub o prowadzeniu rachunku na rzecz podmiotu podejrzanego,
 - 4) wstrzymania transakcji lub blokady rachunku, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
2. Tej samej karze podlega ten, kto działając w imieniu lub interesie instytucji obowiązanej, wbrew przepisom ustawy ujawnia informacje zgromadzone zgodnie z upoważnieniem ustawy osobom nieuprawnionym, posiadaczom rachunku lub osobom, których transakcja dotyczy, albo wykorzystuje te informacje w inny sposób niezgodny z przepisami ustawy.
3. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 lub 2 działa nieumyślnie, podlega grzywnie.
4. Kto, działając w imieniu lub interesie instytucji obowiązanej, wbrew przepisom ustawy:
 - 1) odmawia przekazania Generalnemu Inspektorowi informacji lub dokumentów,
 - 2) przekazuje Generalnemu Inspektorowi nieprawdziwe lub zataja prawdziwe dane dotyczące transakcji, rachunków lub osób, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

5. Kto, dopuszcza się czynu określonego w art. 35 ust. 1 lub 2 lub w art. 36 wyrządzając znaczną szkodę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
6. Kto, udaremnia lub utrudnia przeprowadzenie czynności kontrolnych, o których mowa w rozdziale 6, podlega grzywnie. Tej samej karze podlega ten, kto nie dopełnia obowiązku ustalenia wewnętrznych procedur zapobiegających wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł.

VIII. ŹRÓDŁA

1. Ustawa z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu (Dz. U. 03.153.1505).
2. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 września 2001 r. w sprawie określenia wzoru rejestru transakcji, sposobu jego prowadzenia oraz trybu dostarczania danych z rejestru Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej (Dz. U. 01.113.1210 z późn. zm.).
3. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 9 lipca 2001 r. w sprawie określenia wzoru, zasad wydawania i wymiany legitymacji służbowej pracowników jednostki organizacyjnej podległej Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej (Dz. U. 01.78.835 z późn. zm.).
4. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 lutego 2003 r. w sprawie trybu i warunków oddelegowania funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego do pracy w jednostce organizacyjnej Generalnego Inspektora Informacji Finansowej (Dz. U. 03.41.349).
5. Dyrektywa 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu.
6. Dyrektywa 2001/97/EC Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 grudnia 2001 r. zmieniająca Dyrektywę 91/308 EEC w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu.
7. Decyzja Rady nr 2000/642/JHA z dnia 17 października 2000 r. w sprawie zasad współpracy pomiędzy jednostkami analityki finansowej państw członkowskich w odniesieniu do wymiany informacji.
8. Przeciwdziałanie praniu pieniędzy. Poradnik dla instytucji zobowiązanych i jednostek współpracujących, praca zbiorowa, Ministerstwo Finansów, Generalny Inspektor Informacji Finansowej, Wyd. II zmienione i poprawione.
9. Strona internetowa Ministerstwa Finansów: www.mf.gov.pl.

*Opracowanie: Joanna Polańska-Solarz
Irena Sobieska*

ZAŁĄCZNIK NR 1**WYCIĄG Z USTAWY Z DNIA 16 LISTOPADA 2000 R.
O PRZECIWDZIAŁANIU WPROWADZANIU DO OBROTU FINANSOWEGO WARTOŚCI MAJĄTKOWYCH POCHODZĄCYCH Z NIELEGALNYCH LUB NIEUJAWNIONYCH ŹRÓDEŁ ORAZ O PRZECIWDZIAŁANIU FINANSOWANIU TERRORYZMU¹****(DZ. U. 2000 R. NR 116 POZ. 1216 ze zm. stan prawny na 1.02.2008 r.)****PRZEPISY OGÓLNE****Art. 1.**

Ustawa określa zasady oraz tryb przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu oraz obowiązki podmiotów uczestniczących w obrocie finansowym w zakresie gromadzenia i przekazywania informacji.

Art. 2.

Ilekcroć w ustawie jest mowa o:

- 1) instytucji obowiązanej – rozumie się przez to banki, Narodowy Bank Polski – w zakresie, w jakim prowadzi rachunki bankowe dla osób prawnych, sprzedaż numizmatów, skup złota i wymianę zniszczonych środków płatniczych na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2005 r. Nr 1, poz. 2 i Nr 167, poz. 1398), oddziały banków zagranicznych, instytucje pieniądza elektronicznego, oddziały zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego oraz agentów rozliczeniowych, prowadzących działalność na podstawie ustawy z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych (Dz. U. Nr 169, poz. 1385 oraz z 2004 r. Nr 91, poz. 870 i Nr 96, poz. 959), firmy inwestycyjne i banki powiernicze w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538) oraz podmioty, o których mowa w art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, zagraniczne osoby prawne prowadzące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską w zakresie obrotu towarami giełdowymi i towarowe domy maklerskie w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2005 r. Nr 121, poz. 1019 i Nr 183, poz. 1537 i 1538) oraz spółki handlowe, o których mowa w art. 50a ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. w zakresie – w jakim prowadzi rachunki papierów wartościowych, podmioty prowadzące działalność w zakresie gier losowych, zakładów wzajemnych i gier na

¹ Opracowanie redakcyjne w oparciu o akty prawne z LexPolonica.